

до виконання професійних обов'язків, особистої відповідальності за свою працю, любові до рідної землі, до рідної мови, вірності ідеям.

Таким чином, будь яка людина в молодому віці, повинна себе знайти в цьому світі та реалізувати себе в тому напрямку, який вона обрала. Ми повинні ходити на роботу з задоволенням – а не так, що це нам потрібно. Цієї теми якої я торкнувся, в деяких аспектах є зв'язок між “Ідеєю сродної праці” Г.С. Сковороди.

Проблема духовно-морального виховання особистості на загальнолюдських цінностях є надзвичайно актуальною як для педагогів, батьків так і для суспільства в цілому, оскільки в процесі засвоєння цих моральних цінностей молодь навчається добра, милосердя, добротності, відповідальності, співчуття, турботливості. Саме на моральних цінностях ґрунтується європейська цивілізація.

Література.

1. Моїсеева Н. І., Омельченко Г. Ю. Комунікаційна діяльність в структурі соціально-комунікаційного знання. – 2017.

2. Омельченко Г. Ю. Фактор національної ідентичності в державотворенні епохи модерну. // Українське державотворення: історичний аспект: матеріали Всеукраїнської наукової конференції. Харків, 28 травня 2021 р. – Харків:ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2021. – с. 211-213.

3. Добрава С., Омельченко Г. Ю. Проблеми мотивації навчання у вищій школі. // Матеріали студентських наук. праць кафедри ЮНЕСКО"Філософія людського спілкування" та соціально-гуманітарних дисциплін. Вип. 2. Харків : ХНТУСГ- с. 19-22.

Науковий керівник
канд. ек. наук, ст.викл. Омельченко Г.Ю.

Бондаренко А.

Державний біотехнологічний університет

ГУМАНІТАРНІ НАУКИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ

«Велика перевага гуманітарних наук полягає в тому, що в них набагато більшою мірою, ніж в природних, міститься моральне начало»

Б. В. Раушенбах

Нам, студентам першого курсу університету, від початку було цікаво навіщо вивчати гуманітарні науки? Деякі вважають, що вступили до технічного вузу, а не гуманітарного, інші що обійдуться без цих дисциплін, деякі кажуть, що не ми обираємо предмети, тому будемо вчити те, що запланували.

Тому я поставила перед собою завдання з'ясувати роль гуманітарних дисциплін в процесі підготовки технічних фахівців. Об'єктом дослідження даної роботи виступають гуманітарні науки. Предметом дослідження – історична наука.

Сьогодні значущість гуманітарних наук поступово зростає. При цьому за популярністю їх умовно можна поділити на ті, що користуються найбільшим попитом – економіка і право, менше використовуються – міжнародні відносини, соціологія, політологія, психологія і традиційні – історія, філологія, філософія, культурологія, педагогіка. Всі вони разом з технічними науками становлять необхідні складові розвитку особистості.

В людини завжди є потреба знати, відчувати якомога більше про світ, що навколо мене, і про світ, що в мені. Саме історія, філософія, культурологія розкривають горизонти пізнання світу. До того ж університет інтегрує технічне й гуманітарне. Тому зрозуміло, чому технічний заклад має таку назву УНІВЕРСИТЕТ. Вона співзвучна лат. *Universalis* – різнобічний, а універсальність ще нікому не заважала.

Сьогодні кількість завдань, задач в межах кожної галузі, кожної спеціальності наростає. Прискорений темп змін потребує від фахівця дотримуватись чітко визначених вузьких меж спеціалізації, передбачає такі риси як раціональність, прагматизм, певні інформаційні обмеження. Девіз – «Нічого зайвого, окрім спеціального фахового!» – здається рятівним. Тобто, вузька спеціалізація стає формою захисту галузевих потреб. Відтак і виникає проблема, як збалансувати почуття «Я – Людина» з швидкоплинною вимогою вузької спеціалізації, яка призводить до штучного обмеження людського потенціалу і прихованого наміру роботизувати людину.

А що значить фахівець? Словник іншомовних слів визначає, що слово фахівець походить від нім. *Fach* – торгівля: спеціаліст у певній галузі, яка вимагає відповідної підготовки; професіонал. Фах означає вибір напрямку діяльності, схильність до тих чи інших її видів. Вибір обумовлюється переважною активністю лівої або правої півкулі мозку. Але будь яка спеціальність і технічна, і гуманітарна потребують плідної роботи обох півкуль мозку. Блокування роботи або млява робота однієї з півкуль призводить до суттєвих психічних і фізіологічних розладів.

Мабуть важко уявити собі фахівця технічного спрямування без розвиненої інтуїції, уявлень, образного мислення; фахівця запрограмованого на стандартне, шаблонне мислення, неспроможного до пошуку варіантів в робочому процесі або у нестандартних непередбачуваних ситуаціях. Але найстрашніше, коли в повсякденній діяльності такий «технізований» фахівець глухий до моральних вимог, нехтує потребами екології, не здатний на співчуття і милосердя, байдужий до краси і добра. Образне, асоціативне мислення, варіативність, інтуїція, здатність до уявлень, фантазування, мрій, прагнення до синкретичності, цілісності світосприйняття – ці характеристики правої півкулі стимулюють в людині гуманітарні, мистецькі обдарування.

Під кінець життя в роздумах про творчу, пошукову діяльність людини великий Ейнштейн писав: «справжньою цінністю, власне кажучи, є тільки інтуїція».

Суспільно-гуманітарні дисципліни є унікальними для формування самостійного рівня активності, власного критичного погляду на проблему, вміння формулювати і висловлювати власну думку незалежно від чужого погляду.

Без ефективного вивчення та ґрунтовного знання власної історії, що є одним із найважливіших засобів консолідації українського суспільства, навряд чи можна досягти піднесення національної свідомості і суттєвих зрушень у його реформуванні та оновленні.

Вивчення вітчизняної історії допомагає простягнути ланцюжок пам'яті між культурними досягненнями минулого, теперішнього і спробами соціального проектування майбутнього. Якщо людина каже «В мене є мрія», це означає, що вона взяла до уваги важливі промови минулого і орієнтована на певні наслідки своєї промови в майбутньому.

Сподіваюсь, що закінчуючи освіту в університеті, ми з повагою зможемо проголосити: «Я вдячна (вдячний) долі, що отримуючи технічну освіту, збагачуючи себе новими, сучасними науково-технічними знаннями, водночас маю можливість наповнювати душу новими враженнями, відчуттями, які не тільки допомагають усвідомлювати сенс і цінність людського буття, але і відкрити в собі щось нове, незбагненне, незнане».

Науковий керівник
доцент Лемешева Н.А.

Борисенко Д.

Державний біотехнологічний університет

ВНЕСОК БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО В УКРАЇНСЬКЕ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ

Хмельницький Богдан (Зіновій) Михайлович (1595–1657) – визначний український політичний і державний діяч, полководець, гетьман України (1648–1657). Засновник Української Козацької держави. Богдан Хмельницький – реформатор і фундатор української державності. Саме він вперше надає терміну "Україна" політичного звучання. Саме за його гетьманства Україна розпочинає відлік як держава. Саме Богданові вдалося закласти фундамент Гетьманщини. А ще – зосередитися на тому, щоб звільнити та об'єднати українські території, де проживали етнічні українці. Втім, амбітна гетьманська політична програма сформувалася не одразу.

На початку весни 1648 р. козацька армія під проводом Б. Хмельницького завдала перших нищівних поразок польському війську під Жовтими Водами та під Корсунем. Це був початок тривалої боротьби за визволення, який дістав в історичній літературі назву Національно-визвольної революції середини XVII ст. За період гетьманства Богдана Хмельницького було утворено унікальне